

بنیاد برکت
سازمان ملی توسعه و تحقیق و توسعه

خلاصه محتسب

مدل هادی تلاش اقتصادی برکت

پرورش مرغ تخم‌گذار

کمیته تحقیق و توسعه

مقدمه

به‌منظور رسیدن به راهکارهایی برای پیشرفت روستا، فقرزدایی و ایجاد اشتغال و در راستای تکمیل و اجرای طرح‌های سحاب، آسمان و آفتاب، مطالعات گسترده‌ای در زمینه کسب‌وکارهای خرد روستایی، توسط کمیته تحقیق و توسعه بنیاد برکت صورت گرفته است تا متناسب با شرایط جغرافیایی و پتانسیل‌های محلی، کسب‌وکارهای کوچک در روستاها ایجاد و از آن‌ها برای رسیدن به معیشت پایدار بهره‌برداری گردد. در همین راستا، با توجه به زمینه‌های متعددی که در مناطق روستایی وجود دارد بر آن شدیم تا در مجموعه‌ای تحت عنوان «مدل هادی تلاش اقتصادی برکت» که به اختصار «مہتاب» نامیده می‌شود، به معرفی کسب‌وکارهای روستایی و مدل‌های مختلف راهاندازی آن‌ها بپردازیم. با توجه به این‌که ممکن است خواندن متن کامل کتاب‌های مہتاب برای متقاضیان اشتغال، زمان‌بر باشد، خلاصه‌ای از آن‌ها نیز تهیه گردیده است که در اختیار علاقه‌مندان به این کسب‌وکارها قرار داده می‌شود. متن حاضر، خلاصه‌ای از کتاب مہتاب (۶) می‌باشد که به پرورش مرغ تخم‌گذار اختصاص دارد. امیدواریم تلاش‌های صورت گرفته در این حوزه، برای متقاضیان اشتغال و خوانندگان محترم، مفید واقع گردد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی»:

«امروز مسئله‌ی اشتغال در کشور ما یک مسئله‌ی بسیار مهم و اساسی است و اگر برنامه‌ریزی خوب و کارآمد و عمل‌گرایانه این عنوان وجود داشته باشد، به وضوح شاهد خواهیم بود مشکلات به تدریج کاهش پیدا خواهد کرد.»

حدود ۴۰۰۰ سال پیش بشر مرغ را اهلی کرد و امروزه مرغ و تخم مرغ که مملو از پروتئین و ویتامین‌ها هستند نقش مهمی در زنجیره غذایی و بازار محصولات غذایی دارند.

انواع نژاد مرغ	
مرغ‌های تخم گذار	وزن و چربی بدنشان از دیگر نژادها کمتر و تخم‌های آن‌ها بزرگتر است. در ۵ تا ۶ ماهگی شروع به تخم‌گذاری می‌کنند و به‌طور میانگین حدود ۳۰۰ تخم در سال تولید می‌کنند.
مرغ‌های گوشتی	وزن و چربی بدنشان از دیگر نژادها بیشتر است و رشد سریعی دارند. تا ۲ ماهگی حدود ۴ کیلوگرم غذا مصرف می‌کنند و وزنشان حدود ۲ کیلوگرم می‌رسد.
مرغ‌های دوگانه (گوشتی، تخم‌گذار)	تعداد تخم‌های کمتری نسبت به مرغ‌های تخم‌گذار تولید می‌کنند و اندازه‌شان متوسط است. اما هم تخم گذارند و هم وزن مناسبی پیدا می‌کنند.

مرغ‌های تخم گذار	
صنعتی (وارداتی)	لهمن، لگهورن، شیور و ...
بومی	خزک سیستانی، دشتیاری، مرندی، کرکر زرد کردی، سیاه اصفهانی و ...
دورگ	دو رگ گلپایگان (که حاصل تلاقی با مرغ بومی هند است) و ...

سیستم‌های پرورش مرغ	
آزاد	مرغ محدودیت حرکتی ندارد و برای یافتن غذا در یک منطقه گسترده می‌تواند حرکت کند.
نیمه آزاد	در محوطه‌های محدود در طول روز قابلیت حرکت دارند. بخشی از نیاز غذایی آن‌ها توسط پرورش دهنده تأمین می‌شود و لانه‌هایی برای اقامت شبانه دارند.
نیمه متراکم	مانند نیمه آزاد، اما در فضای محدودتری قابلیت حرکت دارند. به‌طور کامل توسط پرورش دهنده تغذیه می‌شوند.

انواع سیستم متراکم	
مبتنی بر بستر	تا ۴ قطعه در هر مترمربع نگهداری می‌شود. کف سالن با خاک اره، کاه، پوشال مخصوص و... به قطر ۳ تا ۵ سانتی‌متر پوشانده می‌شود و هر چند روز به نسبت مدفوع مرغ‌ها بر این بستر لایه دیگری می‌افزایند و پس از ۳۰ سانتی‌متر مجدد کل بستر را تعویض می‌کنند.
مبتنی بر کفپوش	تا ۵ قطعه در هر مترمربع نگهداری می‌شود. به‌جای بستر، از کفپوش مشبک چوبی یا سیمی استفاده می‌کنند تا سطح تماس پرنده با مدفوع کاهش یابد.
مبتنی بر قفس	تا ۸ قطعه در هر مترمربع نگهداری می‌شود. مرغ‌های تخم‌گذار در طول عمر در قفس نگهداری می‌شوند. مرغ‌های تمیزتر، کم‌تر بیمار می‌شوند. تخم‌های تمیزتر مانده، آسیب ندیده و به سهولت جمع‌آوری می‌شوند. آب و غذا درست مصرف می‌شود.

عوامل مؤثر بر تولید تخم مرغ	
سن مرغ	معمولاً در هفته ۲۰ یا ۲۱ زندگی شروع به تخم‌گذاری می‌کنند و در ۶ تا ۸ هفته بعد به اوج تخم‌گذاری می‌رسند. بهترین سن پرورش مرغ قبل از رسیدن به ۲۰ هفتگی است.
تغذیه	رژیم کامل و متعادل شامل انرژی، پروتئین و کلسیم و آب تمیز سبب سلامت و تخم‌گذاری مناسب می‌شود. مهم‌ترین موادی که می‌توان استفاده کرد: غلات، جانبی غلات (مثل سبوس جو، سبوس برنج و ...)، چربی‌ها، روغن‌ها، پروتئین گیاهی و حیوانی، اسیدهای آمینه خالص
نور محیط	نور بیشتر باعث می‌شود تولید تخم‌مرغ افزایش یابد.
دمای محیط	دمای مطلوب ۱۱ تا ۲۶ درجه سانتی‌گراد است. دمای بالا باعث کاهش کمیت و کیفیت تخم‌مرغ می‌شود. دمای بالای ۴۰ درجه سانتی‌گراد خطرناک است.
بیماری	پیشگیری برای سلامت کل گله مهم است. مهم‌ترین بیماری‌های هانیو کاسل، آنفلونزا، کوکسیدیوز و گامبرو است.

بیماری	منشأ	واگیر	علائم و اثرات	درمان و پیشگیری
نیوکاسل	ویروس	سریع	افسردگی، کاهش اشتها و تخم‌گذاری	ندارد
آنفلونزا	ویروس	فصول سرد	مؤثر بر سیستم تنفسی، گوارشی و عصبی	امحای پرنده و لاشه
برونشیت	ویروس	آخر تابستان و اول پاییز	عطسه، خروپف، سرفه، ترشحات بینی و چشم	بهداشت، واکسیناسیون
گامبرو	ویروس	از راه مدفوع، آب و غذا	تخریب ارگان‌های لنفوئیدی	واکسیناسیون، قرنطینه

در ایران، با توجه به بادهای شمال و شمال غرب و جنوب غرب معمولاً سالن شمالی-جنوبی با تهویه رو به شرق یا جنوب مناسب است. بهتر است به جای یک فن بزرگ از چند فن کوچک تر برای تهویه یکنواخت سالن و در فاصله یک‌متری از زمین استفاده گردد. توان فن برای تهویه مناسب را می‌توان با این فرمول محاسبه کرد:

میزان هوای مورد نیاز =

وزن کل مرغ‌های داخل سالن × حداکثر هوای دمای منطقه به فارنهایت × ۰.۰۰۰۷۵ × ۶۰ =

در فرمول فوق، منظور از وزن کل مرغ‌ها، وزن نهایی آن‌هاست، یعنی وزنی که در آخرین روز نگهداری آن‌ها در سالن، از آن برخوردار هستند. این وزن معمولاً حدود ۲ کیلوگرم برای هر مرغ است.

فارنهایت = ((سانتی‌گراد × ۹) ÷ ۵) + ۳۲

تجهیزات (دان خوری، آب خوری و...) در طول سالن قرار دهید تا برای جریان هوا مانعی بوجود نیاید. در شرایطی که از بستر استفاده می‌کنید، در یک خط دان خوری‌ها و در خط دیگر آب خوری‌ها را قرار می‌دهیم. برای خنک کردن هوا می‌توانیم از کولر استفاده کنیم. برای این کار بهتر است کولر را روبروی فن‌ها قرار دهیم. برای گرمایش هم می‌توانیم از هیتر و برای سالن‌های کوچک از بخاری استفاده کنیم.

واکسن‌های مورد نیاز مرغ‌ها

سن (به روز)	واکسن	تکرار واکسن
یک	الکترولیت و مولتی ویتامین	ندارد
۲-۵	آنتی‌بیوتیک به همراه مولتی ویتامین	ندارد
۷	واکسن برونشیت	در صورت بروز بیماری در منطقه تکرار شود
۱۰	واکسن B1	ندارد
۱۴	واکسن گامبورو	هر ۳ ماه یک‌بار
۱۷	تکرار واکسن برونشیت	ندارد
۲۱	واکسن لاسوتا	۴۰ روزگی
۴۰	نیوکاسل روغنی	هر ۴ ماه یک‌بار
۴۸	واکسن دوگانه نیوکاسل، آنفولانزا	هر ۶ ماه یک‌بار
۱۲۰	واکسن ۴ گانه حاوی EDS گامبورو، نیوکاسل و آنفولانزا	ندارد

سالن مناسب، مرغ‌ها را از باران، باد، سرما، سارقان، شکارچیان و بیماری‌ها محافظت می‌کند. باید هوای تازه، نور کافی و فضای مناسب دان خوری، آب خوری و لانه راحت برای رشد و تخم‌گذاری فراهم گردد. کف، سقف و دیوار سالن عایق باشد و قابلیت شستشو، ضد عفونی و شعله افکنی داشته باشد.

شرایط سالن مناسب با توجه به شرایط آب‌وهوایی

ردیف	شرایط آب‌وهوایی	دیواره‌های کناری (مترمربع)	تاج سالن (مترمربع)
۱	سرد	۲	۲,۴
۲	معتدل	۲,۴	۲,۸
۳	گرم	۳,۵	۶

تغذیه و جیره

میزان خوراک مرغ‌ها برحسب سن آن‌ها متغیر است، معمولاً از حدود ۱۲ گرم در سن یک هفتگی شروع می‌شود و تا ۱۱۰ گرم در سن ۲۰ هفتگی افزایش می‌یابد. در جدول زیر می‌توانید میزان مصرف روزانه مرغ‌ها را در سنین مختلف ملاحظه نمایید:

میزان مصرف روزانه مرغ‌ها در سنین مختلف

سن به هفته	مقدار مصرف به گرم	سن به هفته	مقدار مصرف به گرم
۱	۱۲	۱۱	۷۰
۲	۱۷	۱۲	۷۴
۳	۲۳	۱۳	۷۹
۴	۲۹	۱۴	۸۴
۵	۳۸	۱۵	۸۸
۶	۴۵	۱۶	۹۲
۷	۵۱	۱۷	۹۵
۸	۵۶	۱۸	۱۰۰
۹	۶۰	۱۹	۱۰۵
۱۰	۶۵	۲۰	۱۱۰

جدول زیر دمای مناسب برای هر سن را نمایش می‌دهد.

سن به هفته	دما	سن به هفته	دما
۱	۳۲	۱۱	۲۱-۱۸
۲	۳۰	۱۲	۲۱-۱۸
۳	۲۸	۱۳	۲۱-۱۸
۴	۲۶	۱۴	۲۱-۱۸
۵	۲۴	۱۵	۲۱-۱۸
۶	۲۲	۱۶	۲۱-۱۸
۷	۲۲	۱۷	۲۱-۱۸
۸	۲۱	۱۸	۲۱-۱۸
۹	۲۱	۱۹	۲۱-۱۸
۱۰	۲۱-۱۸	۲۰	۲۶-۱۱

برای از بین بردن بوی نامطبوع سالن مرغداری از ژئولیت و اوزون‌ساز استفاده می‌شود.

ژئولیت و اوزون‌ساز:

ژئولیت ماده‌ای معدنی است که می‌توان آن را با پوشال بستر مخلوط کرد و به این ترتیب باعث کاهش بوی سالن شد. معمولاً از ۱ تا ۲ کیلو از آن را با ۳ تا ۵ کیلو از پوشال بستر مخلوط می‌کنند.

اگر گاز اوزون از یک مقداری بیشتر شود باعث گیجی پرند می‌شود، نباید در استفاده از آن زیاده‌روی کرد. از مزایای اوزون‌ساز این است که تا حدودی محیط را ضد عفونی می‌کند.

تعداد ساعات روشنایی	سن به هفته	تعداد ساعات روشنایی	سن به هفته
۱۱	۱۱	۲۳	۱
۱۰	۱۲	۲۰	۲
۱۰	۱۳	۱۸	۳
۱۰	۱۴	۱۵	۴
۱۰	۱۵	۱۴	۵
۱۲	۱۶	۱۲	۶
۱۴	۱۷	۱۲	۷
۱۵	۱۸	۱۲	۸
۱۶	۱۹	۱۲	۹
۱۶	۲۰	۱۱	۱۰

آماده‌سازی محل نگهداری مرغ‌ها

قبل از آن که بخواهید جوجه‌ها یا مرغ‌های خریداری شده را به محل نگهداری و پرورش منتقل کنید باید جهت رعایت بهداشت و پیشگیری از بروز بیماری، فعالیت‌هایی را در قالب مراحل زیر انجام دهید:

۱	شستشوی سالن و وسایل داخل آن	ابتدا سقف، سپس دیوار و نهایتاً کف شسته شود و به پاکیزگی منافذ و گوشه‌ها دقت شود.
۲	برس کشیدن کف و دیوارها	تا یک متر کشیده شود و مجدد سالن شستشو شود.
۳	شعله‌دادن سالن	شعله افکن ۵ تا ۶ ثانیه نگهداشته شود. به منافذ و گوشه‌ها شعله داده شود.
۴	ضد عفونی سالن	یک لیتر جرمی ساید، در ۲۰۰ لیتر آب برای یک سالن کوچک کافی است.
۵	ضد عفونی سالن با آب‌آهک	رقیق استفاده شود تا به منافذ نفوذ کند.
۶	ضد عفونی وسایل	از جرمی ساید و پودر شوینده استفاده می‌شود و در آفتاب خشک می‌شوند.
۷	ضد عفونی با گاز	۲۰ سی‌سی فرمالین و ۱۰ گرم پرمنگنات برای هر مترمکعب استفاده می‌شود. دمای سالن حداقل ۲۵ درجه سانتی‌گراد و رطوبت آن حدود ۶۵ درصد باشد.
۸	ضد عفونی محوطه بیرونی	پس از ضد عفونی شعله‌افکنی شود و در محل ورودی حوضچه ضد عفونی قرار گیرد.

مقدار در ۱۰۰ کیلوگرم	اجزاء جیره
۴۱،۷۰	ذرت
۲،۴۱	جو
۲۳،۱۰	کنجاله سویا
۲۰،۰۰	گندم
۸،۶۰	کربنات کلسیم
۱،۴۵	دی کلسم فسفات
۱،۵۰	روغن گیاهی
۰،۳۵	نمک
۰،۷۰	مکمل ویتامین
۰،۱۹	متیونین
۱۰۰	جمع کل

براساس نظر برخی از کارشناسان، یک جیره مناسب برای مرغ‌های تخم‌گذار می‌تواند از ترکیبات و درصدهای مقابل تشکیل شده باشد:

نکته: برای استفاده از چنین جیره‌ای باید اجزاء یاد شده کاملاً آسیاب شوند و به خوبی با یکدیگر مخلوط شوند.

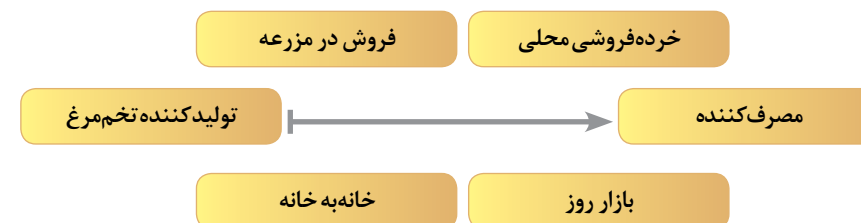
تحریک نوری

یکی از عوامل اثرگذار بر تخم‌گذاری مرغ‌ها، میزان نور محیطی است که در آن پرورش پیدا می‌کنند. بر همین اساس، تعداد ساعت‌هایی که سالن محل نگهداری باید روشنایی داشته باشد، بر حسب سن، تا زمان تخم‌گذاری متغیر است. این تغییرات می‌تواند از الگوی زیر پیروی کند:

بازاریابی تخم‌مرغ

تولیدکنندگان تخم‌مرغ، می‌توانند به دو شیوه، تخم‌مرغ‌های خود را به دست مصرف‌کننده برسانند؛ به صورت مستقیم و به صورت غیر مستقیم.

بازاریابی مستقیم شامل روش‌های زیر است:

بازاریابی غیرمستقیم که از یک کانال بازاریابی استفاده می‌کند. این کانال می‌تواند شامل عناصر زیر باشد:

سناریوهای پرورش مرغ

به طور کلی می‌توان با سه روش بر اساس اهداف تجاری، نیمه‌تجاری و معیشتی پرورش مرغ و تولید تخم‌مرغ را انجام داد:

هدف و ویژگی	تجاری	نیمه تجاری	معیشتی
روش	سیستم‌های متراکم و نیمه‌متراکم	سیستم‌های نیمه‌متراکم و نیمه‌آزاد	سیستم‌های آزاد و نیمه‌آزاد
نژاد	صنعتی - اصلاح‌نژاد شده	اصلاح نژاد شده	اصلاح نژاد شده - بومی
اندازه گله (قطعه)	۵۰۰ - ۵۰۰۰	۵۰ - ۵۰۰	کمتر از ۵۰
مسکن	کاملاً استاندارد و حفاظت‌شده، قابل شستشو و شعله‌افکنی	به نسبت ساده‌تر از نوع تجاری و با استفاده از مصالح محلی	کاملاً ساده جهت استراحت شبانه و تخم‌گذاری
منبع تغذیه	خوراک‌های ترکیبی خریداری شده از بازار	خوراک خریداری شده از بازار به اضافه دورریزهای سفره غذا	دورریزهای سفره غذا به اضافه چرا در محوطه آزاد و نیمه‌آزاد
بازار فروش	کانل‌های بازاریابی رسمی	منطقه‌ای - محلی	محلی
نیاز به مجوز	دارد	بالای ۲۰۰ قطعه دارد	ندارد

با توجه به این‌که از یک سو نهادهای صادرکننده مجوز در زمان چاپ کتاب حاضر، به متقاضیان اجازه احداث واحدهای تجاری پرورش مرغ را نمی‌دهند و از سوی دیگر قیمت دان مرغ به گونه‌ای افزایش یافته است که توجیه اقتصادی آن کاهش یافته است، در این بخش تنها به توضیح دو سناریوی معیشتی و نیمه‌تجاری می‌پردازیم.

سناریوی معیشتی

در حالت معیشتی، تولید تخم‌مرغ در یک گله، تحت تأثیر دو عامل اصلی قرار دارد:

(۱) میزان تخم‌گذاری مرغ

(۲) تعداد کل مرغ‌های بالغ موجود در گله که قادر به تخم‌گذاری هستند.

به‌طور معمول، مرغ بومی در طول ۲۴ روز می‌تواند ۱۲ تخم بگذارد، سپس کرچ می‌شود و ۲۱ روز روی تخم‌های خود می‌نشیند تا جوجه‌ها از تخم خارج شوند. بعد از خارج شدن جوجه‌ها از تخم، مرغ مادر ۶۰ تا ۸۰ روز از جوجه‌های خود مراقبت می‌کند. سپس حدود ۱۵ روز طول می‌کشد تا مجدد تخم‌گذاری نماید. بر این اساس، یک مرغ بومی هر ۱۴۰ روز می‌تواند یک دوره، تخم‌گذاری نماید و جوجه‌های خود را بزرگ کند. از این رو، هر مرغ در طول سال تقریباً ۲/۶ دوره تخم‌گذاری دارد.

حالت معیشتی پرورش مرغ، مبتنی بر این پیش فرض است که فرد پرورش‌دهنده، فضای آزاد دارد که مرغ می‌تواند با گردش در آن فضا غذای روزانه خود را به‌دست آورد. در این روش به ازای هر پرنده، حداقل ۸ مترمربع فضای آزاد نیاز داریم؛ یعنی اگر فرد روستایی بخواهد از ۵ مرغ و یک خروس نگهداری کند، باید حداقل ۴۸ مترمربع فضای آزاد داشته باشد تا مرغ‌ها و خروس بتوانند با چرا در محوطه و خراشیدن زمین غذای مورد نیاز خود را تأمین نمایند. با این حال باید از باقیمانده محصولات کشاورزی و نیز دورریزهای سفره غذا نیز برای تغذیه آن‌ها استفاده نمایند.

با توجه به مفروضات یاد شده، برای فردی که گله‌ای متشکل از ۵ مرغ و یک خروس دارد، می‌توانیم حالت‌های زیر را در نظر بگیریم:

حالت اول:

- هر مرغ در طول یک دوره ۱۴۰ روزه ۱۲ تخم می‌گذارد.
- ۴ عدد از تخم‌مرغ‌ها فروخته می‌شوند.
- ۸ تخم‌مرغ دیگر برای جوجه‌کشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۷۵ درصد از تخم‌ها تبدیل به جوجه می‌شوند و ۶ جوجه از تخم بیرون می‌آیند.
- ۵۰ درصد آن‌ها قبل از رسیدن به سن ۶ هفتگی به دلایل مختلف از جمله شکار یا بیماری تلف می‌شوند و تنها سه قطعه جوجه موفق می‌شوند به سن ۶ هفتگی برسند.
- از سه جوجه باقیمانده، احتمال تلف شدن نیمی از آن‌ها قبل از رسیدن به سن ۲۴ هفتگی که سن یک پرنده بالغ است، وجود دارد.

بر این اساس، به ازای هر مرغ می‌توانیم در هر دوره تخم‌گذاری یک‌ونیم پرنده (مرغ و خروس) بالغ داشته باشیم یعنی در طول سال به ازای هر مرغ ۴ پرنده بالغ و ۱۰ تخم مرغ تولید داشته باشیم. با این حساب گله مذکور در پایان سال ۲۰ پرنده (۱۰ مرغ و ۱۰ خروس) و ۵۰ عدد تخم‌مرغ تولید خواهند داشت. در این حالت با فرض این‌که قیمت مرغ و خروس بالغ ۵۰ هزار تومان و هر تخم‌مرغ محلی هزار تومان، پرورش‌دهنده مورد نظر در طول سال حدود هفتصد و پنجاه هزار تومان درآمد خواهد داشت.

در حالت فوق مرغ‌ها به حال خود رها شده‌اند تا تحت شرایط آزاد از خود مراقبت کنند. حال اگر بخواهیم کمی بیشتر به مرغ‌ها توجه کنیم و کمی تغذیه آن‌ها را بهبود ببخشیم و از آن‌ها مراقبت بیشتری به‌عمل آوریم، حالت دوم را خواهیم داشت:

حالت دوم:

- هر مرغ در طول یک دوره ۱۴۰ روزه ۱۲ تخم می‌گذارد.
- ۴ عدد از تخم‌مرغ‌ها فروخته می‌شوند.
- ۸ تخم‌مرغ دیگر برای جوجه‌کشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۷۵ درصد از تخم‌ها تبدیل به جوجه می‌شوند و ۶ جوجه از تخم بیرون می‌آیند.

● از ۴/۵ جوجه باقیمانده، احتمال تلف شدن ۲۵ درصد از آن‌ها قبل از رسیدن به سن ۲۴ هفتگی که سن یک پرنده بالغ است وجود دارد.

اگر بعد از دوره اول تخم‌گذاری، جوجه مرغ‌های بالغ شده را به چرخه تولید وارد نماییم، بعد از دوره اول تخم‌گذاری، به ازای کل گله (۵ مرغ و یک خروس) ۱۵ پرنده بالغ داریم که نیمی از آن‌ها (۷ قطعه) مرغ هستند. این ۷ مرغ می‌توانند تا پایان سال ۲۸ تخم و ۲۱ مرغ بالغ تولید نمایند.

با این حساب در طول سال حدود دو میلیون و هفتصد هزار تومان درآمد خالص ایجاد شود. سه حالت فوق را در جدول زیر زیر می‌توانید ملاحظه نمایید:

شرح	حالت اول	حالت دوم	حالت سوم
تعداد مرغ	۵	۵	۵
تعداد خروس	۱	۱	۱
تعداد تخم‌مرغ در طول سال	۱۵۶	۱۵۶	۲۴۰
تعداد مرغ‌های تولید شده در پایان سال	۱۰	۲۰	۳۰
تعداد خروس‌های تولید شده در پایان سال	۱۰	۲۰	۳۰
تعداد تخم‌مرغ‌های فروخته شده	۵۰	۵۰	۷۸
هزینه اولیه بابت خرید مرغ و خروس و خوراک (ریال)	۳,۰۰۰,۰۰۰	۳,۵۵۰,۰۰۰	۳,۶۰۰,۰۰۰
قیمت فروش خروس (قطعه - ریال)	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰
قیمت فروش مرغ (قطعه - ریال)	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰
قیمت فروش تخم‌مرغ (قطعه - ریال)	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
درآمد سالانه (ریال)	۷,۵۰۰,۰۰۰	۱۶,۹۵۰,۰۰۰	۲۷,۱۸۰,۰۰۰
درآمد ماهانه (ریال)	۶۲۵,۰۰۰	۱,۴۱۲,۵۰۰	۲,۲۶۵,۰۰۰

● ۲۵ درصد آن‌ها قبل از رسیدن به سن ۶ هفتگی به دلایل مختلف از جمله شکار یا بیماری تلف می‌شوند و تنها ۴/۵ قطعه جوجه موفق می‌شوند به سن ۶ هفتگی برسند.

● از ۴/۵ جوجه باقیمانده، احتمال تلف شدن ۲۵ درصد از آن‌ها قبل از رسیدن به سن ۲۴ هفتگی که سن یک پرنده بالغ است وجود دارد.

براین اساس به ازای هر مرغ می‌توانیم در هر دوره تخم‌گذاری ۳ پرنده بالغ داشته باشیم یعنی هر مرغ بالغ در طول سال ۸ مرغ بالغ و ۱۰ تخم‌مرغ تولید دارد. با این حساب گله مذکور در پایان سال ۴۰ پرنده (۲۰ مرغ و ۲۰ خروس) و ۵۰ عدد تخم‌مرغ تولید خواهد داشت. به عبارتی در طول سال حدود یک میلیون و هفتصد هزار تومان برای پرورش دهنده مذکور درآمد ایجاد می‌شود.

حالت سوم:

چنانچه فرد متقاضی پرورش و نگهداری مرغ، فضای کافی برای تغذیه مرغ‌های بیشتری داشته باشد، می‌تواند به جای فروش جوجه‌هایی که در دور اول تخم‌گذاری، متولد شده‌اند و بالغ شده‌اند، آن‌ها را حفظ کند و از تخم‌گذاری آن‌ها استفاده نماید، می‌توانیم حالت سوم را داشته باشیم:

- هر مرغ در طول یک دوره ۱۴۰ روزه ۱۲ تخم می‌گذارد.
- ۴ عدد از تخم مرغ‌ها فروخته می‌شوند.
- ۸ تخم‌مرغ دیگر برای جوجه‌کشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۷۵ درصد از تخم‌ها تبدیل به جوجه می‌شوند و ۶ جوجه از تخم بیرون می‌آیند.
- ۲۵ درصد آن‌ها قبل از رسیدن به سن ۶ هفتگی به دلایل مختلف از جمله شکار یا بیماری تلف می‌شوند و تنها ۴/۵ قطعه جوجه موفق می‌شوند به سن ۶ هفتگی برسند.

سناریوی نیمه تجاری

این سناریو برای افرادی است که قصد دارند به صورت نیمه تجاری پرورش مرغ تخم گذار را انجام دهند. در زیر برآوردی از هزینه‌ها و درآمدهای این سناریو ارائه می‌گردد.

مفروضات

ردیف	شرح	واحد	مقدار
۱	ظرفیت طرح	قطعه	۲۰۰
۲	طول دوره	روز	۳۶۵
۳	تعداد دوره در سال	دوره	۱
۴	قیمت نیمچه مولد دورگ (اصلاح نژاد شده)	قطعه-ریال	۱۳۷,۰۰۰
۵	قفس (دان خوری و آب خوری)	قطعه-ریال	۱۳۵,۰۰۰
۶	هواکش خانگی ۳۰ سانتی متر با ۱۱۵۰ مترمکعب در ساعت هوادهی	عدد-ریال	۱,۱۵۵,۰۰۰
۷	هیتر (بخاری)	عدد-ریال	۵,۰۰۰,۰۰۰
۸	دان	کیلوگرم-ریال	۲۲,۰۰۰
۹	سوخت و انرژی (آب، برق و ...)	ریال	۳,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	دارو و واکسن	قطعه-ریال	۱۰,۰۰۰
۱۱	نرخ کاهش ارزش مرغها در پایان دوره	قطعه-درصد	۵۰
۱۲	نرخ تعمیر و نگهداری	درصد	۵
۱۳	متوسط خوراک سالیانه	قطعه-کیلوگرم	۳۵
۱۴	تولید تخم مرغ	قطعه-عدد	۱۷۵
۱۵	تلفات زمان پرورش	درصد	۳
۱۶	تلفات زمان تخم گذاری	درصد	۳
۱۷	نرخ فروش تخم مرغ	عدد-ریال	۱۰,۰۰۰

هزینه‌های ثابت

ردیف	شرح	هزینه کل (ریال)
۱	زمین	-
۲	ساختمان و تعمیرات	۲۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	وسایل و تجهیزات	۶۴,۳۶۵,۰۰۰
۴	هزینه‌های پیش‌بینی نشده (۵٪)	۴,۲۱۸,۲۵۰
	جمع کل	۸۸,۵۸۳,۲۵۰

هزینه‌های جاری

شرح	مقدار	تعداد	قیمت واحد	قیمت کل
نیمچه	۲۰۰	قطعه	۱۳۵,۰۰۰	۲۷,۰۰۰,۰۰۰
دارو و واکسن	۲۰۰	قطعه	۱۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰
دان	۷,۰۰۰	کیلوگرم	۲۲,۰۰۰	۱۵۴,۰۰۰,۰۰۰
انرژی (آب، برق و ...)	-	-	-	۳,۰۰۰,۰۰۰
مایع ضد عفونی	۴	لیتر	-	۸۰۰,۰۰۰
فوم شستشو	۱	-	۵۵۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰
کاهش ارزش مرغ در پایان دوره	۵۰	-	-	۱۳,۵۰۰,۰۰۰
جمع				۱۹۹,۸۵۰,۰۰۰

نحوه تأمین سرمایه

ردیف	منبع	مبلغ
۱	آورده متقاضی	۴۸,۴۳۳,۲۵۰
۲	تسهیلات بانکی	۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰
	جمع کل	۲۸۸,۴۳۳,۲۵۰

درآمد

ردیف	شرح	مقدار	واحد	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)
۱	تخم مرغ	۳۵,۵۳۲	عدد	۱۰,۰۰۰	۳۵۵,۳۲۰,۰۰۰

صورت سود (زیان)

شرح	مبلغ (ریال)	شرح	مبلغ (ریال)
درآمد فروش	۳۵۵,۳۲۰,۰۰۰	سود (زیان) سالانه	۱۵۰,۵۹۰,۰۰۰
بهای تمام شده	۱۹۹,۸۵۰,۰۰۰	اقساط سالانه (اصل وام)	۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰
سود ناخالص	۱۵۵,۴۷۰,۰۰۰	خالص مانده سال	۱۰۲,۵۹۰,۰۰۰
هزینه‌های مالی	۴,۸۸۰,۰۰۰		
سود خالص بعد از کسر هزینه‌های مالی	۱۵۰,۵۹۰,۰۰۰	میانگین مانده خالص ماهانه	۸,۵۴۹,۱۶۷

مانده خالص

نکته: با توجه به این که هر سال با میزانی از تورم قیمت‌ها روبه‌رو هستیم، نرخ‌ها و قیمت‌های فوق ممکن است در زمان مطالعه این متن، تغییر کرده باشند بنابراین خواننده محترم قیمت‌های روز را باید مبنای عمل خود قرار دهد. با این حال، از آن جا که غالباً تغییرات تورمی ایجاد شده با ضریب یکسانی هزینه‌ها و درآمدها را متأثر می‌سازد، انتظار می‌رود نسبت درآمد به هزینه، تغییر چندانی نداشته باشد.

علاقه‌مندان می‌توانند برای کسب اطلاعات
بیشتر به سایت barakatfoundation.com و
یا به سایت rdbarakat.ir مراجعه و کتاب
پروژه مرغ تخم‌گذار را دانلود نمایند.

بنیاد برکت
سازمان ابراهیمی فرمان حضرت امام (ره)